

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. v právní věci žalobce: **Z.S.**, bytem Ú. 4341/12, J. n. N., právně zastoupen JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne ■■■, č. j. ■■■

t a k t o :

- I. **Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne ■■■, č. j. ■■■, se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne ■■■, č. j. ■■■. Tímto prvostupňovým rozhodnutím žalovaná dle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 20. 6. 2013 snížila starobní důchod žalobce o 4 Kč z částky 12 090 Kč na částku 12 086 Kč měsíčně.

Žalobce v žalobě namítal, že žalovaná při svém rozhodování nepostupovala dle metodického pokynu ze dne 4. 6. 1993, č. j. 071-5000-4.6.1993, podle něhož se počet měsíců služby ve vojenských táborech nucených prací (bývalých PTP) hodnotí tak, že se počet kalendářních dnů této služby vydělí třiceti a za každých třicet dnů náleží příplatek ve výši 15 Kč. Tento postup se týká i doby služby v silničních praporech ženijního vojska (která je též službou ve VTNP), pokud tato služba předchází době služby v PTP. Žalobcova služba u PTP trvala od 1. 10. 1951 do 25. 11. 1953 (787 dní). Podle výše uvedené metodiky to je 26,23 měsíce a příplatek k důchodu by měl činit (včetně zaokrouhlení) 394 Kč. Citovaný metodický pokyn zřetelně odlišuje počítání dob pro účely příplatku k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (dále jen „zákon o mimosoudních

rehabilitací“) a pro účely příplatku k důchodu podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“). Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, sp. zn. 3 Ads 15/2006, na který se v napadeném rozhodnutí odvolává žalovaná, se týká výlučně příplatku k důchodu za nezákonnou vazbu, podle § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci a nelze proto s odkazem na něj tvrdit, že metodický pokyn ve vztahu k zákonu o mimosoudních rehabilitacích neplatí. Žalobce zdůraznil, že zákon o mimosoudních rehabilitacích nepracuje s pojmem „kalendářní rok“, takže nemůže docházet k žádným disproporcím, či matematickým nesrovnalostem. Stejný vztah mezi počítáním dnů a měsíců, jako je v metodickém pokynu, výslovně obsahuje např. § 2 odst. 5 nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd. Žalobce je přesvědčen, že pokud si žalovaná s odkazem na instrukce svého nařízeného orgánu (MPSV ČR č. j. 23/11321/93) stanovila metodický pokyn, měla by podle něj postupovat. Žalobce proto navrhuje, aby napadené rozhodnutí žalované bylo zrušeno a žalobci přiznána náhrada nákladů řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná setrvala na závěrech přijatých v napadeném rozhodnutí a navrhla žalobu zamítnout. Uvedla, že vyhověla žádosti žalobce o přepočtení příplatku k důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Postupovala v souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu v obdobných případech. Zdůraznila, že metodický pokyn, kterého se žalobce dovolává, v současné době již neplatí. Metodické pokyny vydává žalovaná za účelem zajištění jednotných postupů při provádění sociálního zabezpečení. V její pravomoci je také jejich úprava nebo zrušení, zejména s přihlédnutím k soudní judikatuře.

Žalobce v reakci na vyjádření žalované konstatoval, že žalovaná neuvádí, kdo, kdy a jak metodický pokyn zrušil a její tvrzení je proto nepřezkoumatelné.

Z předloženého správního spisu soud zjistil následující rozhodné skutečnosti:

Dne 17. 1. 2013 byla žalované doručena žádost o přepočtení příplatku k důchodu žalobce podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Žalobce uváděl, že mu byl dne 6. 11. 1992 zvýšen důchod za 25 měsíců služby u PTP, celkem o 375 Kčs měsíčně. Služba žalobce však ve skutečnosti trvala 25,83 měsíce, a proto příplatek podle zákona o mimosoudních rehabilitacích měl činit 388 Kč.

Rozhodnutím ze dne 13. 5. 2013, č. j. 291 102 005 žalovaná dle § 56 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění snížila od 20. 6. 2013 starobní důchod žalobce o 4 Kč z 12 090 Kč měsíčně na 12 086 Kč měsíčně. Konstatovala, že žalobce byl podle potvrzení vojenské správy zařazen u PTP v období od 1. 10. 1951 do 25. 11. 1953, tj. 25 celých měsíců. Poměr zbylých 25 dnů k celkovému počtu dnů v příslušném kalendářním měsíci (tj. listopadu) činí 0,83 měsíce (25/30). Žalobce byl tedy celkem u PTP 25,83 měsíce. Příplatek k důchodu od 20. 4. 1991 činí 388 Kč (15 Kč x 25,83 měsíce). Žalovaná došla k závěru, že rozhodnutí ze dne 31. 3. 1994, jímž byl žalobci upraven starobní důchod od 20. 4. 1991 tak, že zvýšení náleží za 26 měsíců, tj. 390 Kč měsíčně, bylo chybné, neboť příplatek byl přiznán ve větším rozsahu, a to jak s ohledem na tehdy zastávaný právní názor (přiznávající příplatek pouze za celé měsíce služby u PTP), tak i s ohledem na současný přístup. Po provedeném přepočtu, kdy byly žalobci pro výpočet příplatků ke starobnímu důchodu hodnoceny nejen celé měsíce,

ale i dny nad dobu ukončených měsíců, náleží správně od 20. 4. 1991 příplatek k důchodu ve výši 388 Kč, nikoli 390 Kč. Správná výše starobního důchodu žalobce (valorizovaná na základě příslušných právních předpisů) má od splátky splatné v lednu 2013 náležet ve výši 12 086 Kč měsíčně.

Proti tomuto rozhodnutí si žalobce podal námitky, ve kterých uváděl prakticky shodné skutečnosti, jako v podané žalobě. O námitkách rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím tak, že námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Konstatovala, že metodický pokyn citovaný žalobcem již v současné době není platný. Princip, kdy se celková doba ve VTNP sečetla a poté se celkový počet dní vydělil 30 dny, přičemž se příplatek poskytl za celé měsíce a ke zbylým dnům nebylo přihlédnuto, byl v návaznosti na stávající judikaturu překonán. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, sp. zn. 3 Ads 15/2006. Uvedla, že tento judikát analogicky aplikuje i na případy příplatku dle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Žalovaná zdůraznila, že není možné účelově kombinovat dříve používaný způsob výpočtu (příznávající příplatek pouze za celé měsíce služby u PTP, vypočtené vydělením celkového počtu dnů číslem 30) s novým způsobem výpočtu (příznávajícím příplatek za kalendářní měsíce služby u PTP s přihlédnutím ke zbývajícím dnům). Takový způsob výpočtu by ve svém důsledku vedl ke stanovení většího počtu dnů s nárokem na příplatek, než kolik jich bylo skutečně ve službě u PTP stráveno, jeden kalendářní rok by měl podle takového výpočtu 12,16 měsíců (365/30) což je zjevně nesprávné.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Dle § 24 odst. 4 věty první zákona o mimosoudních rehabilitacích se za účelem zmírnění krivd způsobených osobám uvedeným v § 18 odst. 1 k důchodu poskytuje příplatek 15 Kčs za každý měsíc této služby.

Nejvyšší správní soud se podobným problémem zabýval v rozsudku ze dne 25. 10. 2006, č. j. 3 Ads 15/2006 – 49, publikovaném pod č. 1052/2007 Sb. NSS, při výkladu § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci, podle něhož za každý měsíc vazby či výkonu trestu odnětí svobody náleží příplatek k důchodu ve výši 15 Kč měsíčně. Nejvyšší správní soud zde konstatoval, že citované ustanovení je pouze technickým vyjádřením způsobu výpočtu odškodnění formou příplatku k důchodu. Za každý den trvání vazby nad dobu ukončených měsíců je proto třeba poskytnout alikvotní část z uvedené měsíční částky.

Žalovaná aplikovala závěry tohoto rozsudku i na případ žalobce, který však v žalobě namítá, že tak postupovala v rozporu s metodickým pokynem ze dne 4. 6. 1993, č. j. 071-5000-4.6.1993. Pro úplnost soud dodává, že nepřehlédl, že žalobce sám v žádosti ze dne 17. 11. 2013 požadoval přepočet příplatku k důchodu tak, jak jej provedla žalovaná, když tvrdil, že příplatek k důchodu měl v jeho případě činit 388 Kč.

Krajský soud v postupu žalované neshledal pochybení. Ustanovení § 24 odst. 4 věty první zákona o mimosoudních rehabilitacích je nutno vyložit stejným způsobem jako § 25

odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci, neboť právní úprava je v těchto případech obdobná. Shodně postupoval Nejvyšší správní soud např. při výkladu § 5 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 3 Ads 59/2007 – 36).

Pokud se žalobce odvolává na metodický pokyn z roku 1993, je třeba konstatovat, že Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že metodické pokyny coby interní akty správních úřadů mohou být za předpokladu, že nejsou v rozporu se zákonem, pramenem uznávané správní praxe, která může poskytovat oporu pro rozhodování v jednotlivých případech. Žalovaná má však pravdu v tom, že v pravomoci správních úřadů je úprava či zrušení takové praxe, například, jako v projednávaném případě, v reakci na soudní judikaturu. Napadené rozhodnutí tak odráží současnou správní praxi žalované, která respektuje judikaturu Nejvyššího správního soudu.

Ze všech uvedených důvodů nebyla žaloba soudem shledána důvodnou a soud ji proto zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaná na ni podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, nemá nárok.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 30. dubna 2014

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.,
samosoudkyně